

GRADSKA KNJIŽNICA I ČITAONICA HVAR

Vicka Butorovića 2, 21450 HVAR

tel: 021/742-997, e-mail: knjiznica.hvar@inet.hr

PLAN DIGITALIZACIJE GRAĐE U GRADSKOJ KNJIŽNICI I ČITAONICI HVAR

Tehnološkim razvojem, kao i proširivanjem knjižničnih djelatnosti u digitalnu sferu, pojavila se potreba digitalizacije građe u narodnim knjižnicama. Digitalizacija je dio redovne knjižnične djelatnosti, a temelji se na Zakonu o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti i u skladu s propisima i normama propisanim Zakonom o autorskom i srodnim pravima. Proces se temelji na Smjernicama za digitalizaciju kulturne baštine objavljenima na portalu E-kultura i stranici Ministarstva kulture i medija (<https://min-kulture.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/kulturna%20ba%C5%A1tina/e-kultura%20smjernice/Smjernice%20za%20digitalizaciju%20kulturne%20ba%C5%A1tine.docx>)

Cilj projekta je osigurati zaštitu vrijednih izvornika, povećati dostupnost baštinske građe, osigurati veću vidljivost ustanove u lokalnoj zajednici i šire, poboljšati kulturno-turističku promociju Hvara, stvoriti nove sadržaje i usluge, potaknuti znanstveno-istraživački rad na revalorizaciji materijalne i nematerijalne baštine našega grada i otoka.

Za izgradnju digitalne zbirke brinu knjižničari Gradske knjižnice i čitaonice Hvar odabirom građe i izradom metapodataka u skladu sa Smjernicama, te informatički stručnjaci iz tvrtke Point Varaždin, ujedno nositelja knjižničnog programa Metel koji knjižnica koristi, koji će digitalizirati odabranu građu i pohraniti je na serveru. Odabir građe će se provoditi u suradnji sa djelatnicima gradskih ustanova i vanjskim suradnicima. Građa se odabire za digitalizaciju uz procjenu njena značaja za lokalnu povijest, te potreba i interesa korisnika.

Do sada su u digitalnoj zavičajnoj zbirci Gradske knjižnice i čitaonice Hvar (<https://www.knjiznicahvar.hr/zavicajna-zbirka/>) objavljene razglednice i fotografije grada i otoka Hvara, te dva primjerka knjižne građe: Hvarski statut (uredio Ivo Kasandrić, tiskano izdanje Književni krug Split, 1991.), inače naslov koji pripada rijetkoj građi i Rječnik hvarskog govora – Forske rici i štorije autora Radoslava Benčića (tiskano izdanje Muzej hvarske baštine, 2013.).

Odabir građe za digitalizaciju temelji se na njezinoj rijetkosti, dostupnosti i interesu korisnika i lokalne zajednice.

U narednom periodu cilj je digitalizirati sljedeću građu koju smo odabrali kao prioritetnu:

1. Celegat – glasnik hvarskog karnevala; periodika koja je izlazila jednom godišnje od 1986. do 2018.g., najčešće povodom Pokladnog utorka (Zodnji od karnevala); sadrži humoristične i satirične tekstove (anonimnih) lokalnih autora, ali i brojne baštinski zanimljive tekstove (legende, recepte, poslovice, prozna i lirska djela domaćih autora....)
2. efemerna turistička građa – prospekti, vodiči, plakati, brošure

organiziranog turizma objavljen za sada zadnji prospekt našega grada. Brošure, prospekti, karte, obavijesni i reklamni plakati... dio su efemerne građe i sitnog tiska, čije su odlike još nedovoljno

Projekt uključuje digitalizaciju turističkih prospekata i brošura grada i otoka Hvara od početaka modernog turizma početkom 20. stoljeća do 2018. godine, kada je prigodom 160. obljetnice organiziranog turizma objavljen za sada zadnji prospekt našega grada. Brošure, prospekti, karte, obavijesti i reklamni plakati... dio su efemerne građe i sitnog tiska, čije su odlike još nedovoljno prepoznate i vrednovane u suvremenom knjižničarstvu, a mogu biti vrlo korisni znanstvenoj i široj zajednici. Njihova tekstualna, slikovna i grafička opremljenost mogu pružiti mnogo informacija o turističkom razvoju kroz desetljeća, standardima, potražnji i ponudi, profilu i navikama turista, te promjenama u urbanom tkivu grada i svakodnevice. Cilj je široj javnosti i zainteresiranoj znanstvenoj zajednici pružiti uvid u često zanemaren dio najvažnije gospodarske grane na našem otoku, pružiti korisne, nepoznate i zanimljive informacije i promovirati stoljetnu identitetski važnu tradiciju. Prvi turistički vodič Hvara objavljen je 1903. godine u Beču na njemačkome jeziku i jedan je od najranijih primjeraka te građe na našim prostorima. U fondu knjižnice pohranjen je spomenuti vodič, uz pedesetak jedinica ove građe. Namjera je digitalizirati ih sukladno pravilima i smjernicama objavljenima na portalu E-kultura, uz poštivanje autorskih i srodnih prava.

1. ostali rijetki primjerci iz zavičajne zbirke – rukopisi, notna građa, prigodna periodika...

Pohrana građe bit će na serveru koji osigurava Point Varaždin, a bit će objavljena na mrežnoj stranici knjižnice www.knjiznicahvar.hr u posebnom odjeljku Zavičajna zbirka.

Daljnjim planovima obuhvaćeno je i stvaranje virtualnih izložbi na temelju analogne, ali i digitalizirane građe zavičajne tematike iz fonda naše ustanove. Virtualne izložbe izrađivat će se uz pomoć besplatnog alata Artsteps.

Hvar, 06. svibnja 2026.

32/2026

ravnateljica:

Nikla Barbarić